

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014–2020

Přeshraniční spolupráce pro rozvoj železniční dopravy Sasko - ČR

*Metodika pro hodnocení socio-ekonomických dopadů
vysokorychlostní železnice Praha – Drážďany v Sasku a Ústeckém
kraji*

Kristýna Rybová

Univerzita J.E.Purkyně v Ústí nad Labem

Viktor Květoň

Univerzita Karlova

Správa železniční dopravní cesty, Praha, 13. 12. 2017

Kontext pro zpracování metodiky

- Výstavba vysokorychlostního železničního koridoru je významnou investiční akcí státu, která má nezanedbatelné environmentální, ekonomické, ale i sociální důsledky
- Předmětem zpracování metodiky bylo **navrhnout komplexní analytický přístup k hodnocení socio-ekonomických dopadů a efektů** výstavby nového železničního koridoru v úseku Praha – Ústí nad Labem – Drážďany/Berlín
- Různé **dimenze hodnocení** (kombinace mikro i makro pohledu, efekty na obyvatele i firmy, efekty na ceny i atraktivitu regionu)
- Metodika byla specificky připravována pro projekt „*Přeshraniční spolupráce pro rozvoj železniční dopravy Sasko - ČR*“, ale nepochybně má **obecnější uplatnění** pro zástupce decisioní sféry, resp. pro zpracovatele budoucích podkladových a přípravných studií.

Komplexní pojetí metodiky

- efekty v době výstavby
- efekty v době otevření nové vysokorychlostní tratě
- efekty na různé typy regionálních aktérů (zejména ekonomické subjekty/firmy, residenti, turisté, školy a další instituce)
- mikroekonomické i makroekonomické efekty výstavby vysokorychlostní tratě

- Metodika je rozdělena do kapitol dle navržených analýz
- V úvodu každé kapitoly je nejprve představen kontext a zdůvodnění analýzy
- Dále je definován očekávaný výstup a v neposlední řadě je rozpracován návrh metodického řešení
- V případě kvalitativních analýz (např. řízené rozhovory a dotazníky) zahrnuje metodika také návrhy otázek pro respondenty
 - současně je specifikována předpokládaná míra reprezentativnosti
- V případě kvantitativních analýz (např. input-output, GIS apod.) zahrnuje návrh metodického postupu dílčí kroky analýz, definuje dostupná data i metodická omezení
- U každé analýzy stanoven očekávaný časový rozsah
- Metodiku lze proto vnímat spíše jako metodický rámec, který by měl být dodržen při hodnocení socioekonomických dopadů

Současný stav socioekonomických charakteristik („status quo“)

- Dynamika populačních změn a dosažený stav (migrační toky, saldo migrace apod.)
- Základní trendy vyjíždějících obyvatel (směr vyjíždky, intenzita vyjíždky a způsob preferované dopravy při vyjíždce za práci vers. při vyjíždce za službami)
- Ekonomická struktura regionu (ekonomické subjekty dle odvětví/NACE, velikosti, vlastnictví podniků)
- Export a import firem v regionu (intenzita exportu/importu, způsob dopravy zboží, míra exportu/importu s firmami v Německu/Česku)
- Intenzita firemních/služebních cest a volba dopravního prostředku pro tento druh cest u firem v hodnocené oblasti v Česku a Německu
- Dynamiku a současný stav v oblasti cestovního ruchu (počet turistů, průměrný počet přenocování, počet ubytovacích zařízení/lůžek, způsob dopravy přijíždějících turistů)
- Zdrojem dat budou existující data na statistických úřadech (obyvatelstvo, migrace, vyjíždka, ekonomická struktura), ale také kvalitativní dotazníky a rozhovory (zejm. preference při vyjíždce residentů/turistů, volba dopravního prostředku pro export/import zboží).

Ekonomické efekty ve fázi výstavby

Modelování ekonomických dopadů ve fázi výstavby VRT Praha – Drážďany

Očekávané výstupy

- Hodnocení přímých a nepřímých dopadů výstavby vysokorychlostní železnice
- Kvantifikace hlavních multiplikátorů produkce za vybraná odvětví (zejména stavebnictví)
- Rozklad multiplikátorů produkce a hrubé přidané hodnoty (kolik procent z celkového multiplikovaného efektu dopadá do určitého produktu/odvětví – pozn. lze předpokládat kvantifikaci pouze 10 nejvýznamnějších odvětví/produktů, kde lze očekávat nejvyšší dopady)
- Struktura dodávek vybraných produktů (stavebnictví obecně, ale specificky také 42.12. Železnice a podzemní dráhy a jejich výstavba) do jiných odvětví. Jedná se tedy o strukturu toků, které tvoří základ mezispotřeby.
- Varianty/scénáře dle kombinace multiplikovaných a přímých dopadů (bez multiplikovaných efektů)

Efekty vysokorychlostního spojení na obyvatele

- **Modal split a změny přepravních výkonů**
 - Analýza současných přepravních výkonů na základě dat ze Sčítání dopravy a přepravních výkonů na železnici
 - Analýza hlavních způsobů dojížděky do zaměstnání na základě výsledků sčítání lidu (SLDB 2011 v Česku)
 - Šetření preference individuální automobilové, autobusové dopravy v nulové variantě a variantě po dostavbě terminálu VRT
- **Nárůst objemu dopravy – indukovaná doprava**
 - Přepravní prognóza využití VRT v konkurenci s jinými druhy dopravy
 - Analýza poptávky po VRT – účel a klíčové skupiny (současný i budoucí stav – přepravní prognóza)
- **Hodnota času pro cestující a ochota platit za časovou úsporu**
 - **Stanovení funkce distance decay (funkce vzdálenosti) pro pracovní dojížděku ve studovaném území**
 - **Studie měření hodnoty času stráveného na cestách obyvatel zájmového regionu**
 - **Typologizace cestujících dle vnímání hodnoty času stráveného na cestách**

- **Změna poptávky po službách (školy, zdravotní služby) a turismu**
 - Analýza nabídky a poptávky po službách a turistický potenciál Ústí nad Labem, Prahy a Drážďan
 - Analýza současné dojížděky za službami a turismem do řešených měst
 - Identifikace potenciálu pro další využití služeb řešených měst resp. etablování nových služeb a rozvoj turismu
- **Rezidenční preference obyvatel**
 - Mapa zachycující stávající migrační proudy
 - Rezidenční preference obyvatel regionu

Efekty vysokorychlostního spojení na firmy

- Ucelená analýza a interpretace efektů vysokorychlostní železnice Praha – Drážďany na ekonomické subjekty v Ústeckém kraji/Sasku z pohledu:
 - exportní/importní aktivity firem (meziregionální i nadnárodní),
 - frekvence a směru firemních/služebních cest a
 - atraktivita firem pro různé zaměstnance.

Efekty vysokorychlostního spojení na potenciál a atraktivitu regionu

- Hodnocení územní připravenosti a stanovení relevantních doporučení pro zástupce decísní sféry
- Zahraniční případové studie k infrastrukturním projektům podporujícím regionální rozvoj a stanovení relevantních doporučení pro zástupce decísní sféry
- Očekávání regionálních aktérů a plánovaná opatření na podporu zvýšení efektu VRT pro regionální rozvoj
- Očekávání univerzit a výzkumných institucí

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014–2020

Vliv VRT na možnou proměnu hodnoty nemovitostí a pozemků

- Analýza stávajícího stavu cen nemovitostí v blízkosti plánované stanice VRT
- Benefit transfer

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014–2020

DĚKUJI ZA POZORNOST